

Vergaderjaar 2008–2009

29 862

Nationaal Zeehavenbeleid 2005–2010

Nr. 16

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN VERKEER EN WATER-STAAT

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 29 juni 2009

Hierbij informeer ik u over de afgiftecijfers van scheepsafval in de Nederlandse zeehavens in 2008 en over het havenafvalbeleid in 2009. Daarnaast ga ik in op de vraag, die de heer Roemer tijdens het Algemeen Overleg over de Beleidsbrief Duurzame Zeehavens op 2 april jongstleden (Kamerstuk 29 862, nr. 13) stelde over invoering van de indirecte financiering.

Zoals u weet, is de Europese richtlijn 2000/59/EC over «havenontvangstvoorzieningen voor scheepsafval en ladingresiduen»¹ in Nederland geïmplementeerd in de vorm van een wijziging van de «Wet voorkoming verontreiniging door schepen» (Wvvs). Jaarlijks ontvang ik van de Nederlandse zeehavens een rapportage over het havenafvalbeleid in het voorafgaande jaar. Op basis hiervan informeer ik u jaarlijks over de resultaten van het havenafvalbeleid.

Afgiftecijfers 2008

In tabel 1 is het aantal afgeevende schepen en de hoeveelheid afgegeven scheepsafval opgenomen. Het aantal afgeevende schepen is in 2008 licht gedaald met 1,5 %. Deze ontwikkeling hangt samen met het beeld van het eveneens licht dalende aantal betalende schepen (m.b.t. afvalstoffenhoeffing), dat de Nederlandse havens in 2008 aandeed ten opzichte van 2007 (zie bijlage 1)². De belangrijkste reden hiervan is de economische teruggang door de inzakkende wereldhandel in het laatste kwartaal van 2008.

¹ Richtlijn 2000/59/EG van het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie van 27 november 2000 betreffende havenontvangstvoorzieningen voor scheepsafval en ladingresiduen (PbEU L 332).

² Ter inzage gelegd bij het Centraal Informatiepunt Tweede Kamer.

Tabel 1. Totaal aantal afgeevende schepen en totale hoeveelheid scheepsafval (niet zijnde ladingresiduen) in de Nederlandse Zeehavens

	Aantal schepen dat afval afgeeft	Hoeveelheid scheepsafval (in kubieke meters)
2008	22 152 (– 1,5%)	148 483 (+ 11%)
2007	22 486 (+ 22%)	133 517 (+ 28%)
2006	18 296 (+ 27%)	104 698 (+ 7%)
2005	14 394	98 241

Ondanks dat er in 2008 minder betalende schepen de Nederlandse zeehavens aandeden, is de hoeveelheid afgegeven scheepsafval in 2008 gestegen met 11% ten opzichte van 2007. In bijlage 1 zijn de cijfers per zeehaven opgenomen. Deze stijgende lijn van de afgelopen jaren geeft aan dat het gebruik van de havenontvangstvoorzieningen in de Nederlandse zeehavens fors is gestegen sinds de invoering van de richtlijn in 2004 in Nederland, namelijk een toename van 50% in de hoeveelheid afgegeven scheepsafval ten opzichte van 2005.

Financiering

Tijdens het Algemeen Overleg van 2 april over de Beleidsbrief Duurzame Zeehavens stelde de heer Roemer de vraag wanneer de indirecte financiering van scheepsafval volledig wordt ingevoerd in Nederland. Bij een systeem van indirecte financiering dienen schepen een heffing te betalen voor de inzameling, transport (opslag) en verwerking van scheepsafvalstoffen, ongeacht of zij ook daadwerkelijk afgeven. In de Richtlijn 2000/59/EG is bepaald dat de kosten voor het verwerken van het afval voor een substantieel deel (minimaal 30%) moet worden gedekt via indirecte financiering. Tijdens het Algemeen Overleg op 26 september 2007 heeft Uw Kamer ingestemd met de lijn om ten aanzien van de indirecte financiering de Europese ontwikkelingen op dit terrein af te wachten. De Europese Commissie zal naar verwachting in 2010 komen met herzieningsvoorstellen van de Europese richtlijn met betrekking tot de havenontvangstvoorzieningen. In de tussentijd hebben de havens de havenafvalsystemen geoptimaliseerd door verhoging van de afgiftegrenzen, drempelverlagende maatregelen en een goede communicatie aan schepen over het havenafvalplan. Dit heeft geresulteerd in een sterke toename van de hoeveelheid scheepsafval, die afgelopen jaren in havens is afgegeven.

De financiële overschotten van een aantal havens, die ontstaan waren in de eerste jaren van invoering van de indirecte financiering, zijn in 2008 fors afgenomen. Door verlaging van de tarieven en/of vergroting van de afgiftegrenzen zijn deze overschotten in de havens van Amsterdam, Rotterdam en Zeeland voor een groot deel teruggegeven aan de sector in 2008.

De door het Ministerie van Verkeer en Waterstaat in samenwerking met de havenbeheerders opgestelde rapportagehandleiding heeft bijgedragen aan een meer eenduidige jaarlijkse rapportage over afvalafgifte. In deze jaarlijkse rapportage wordt V&W geïnformeerd door de zeehavenbeheerders over de ingezamelde en verwerkte hoeveelheden scheepsafval en de kosten die hiervoor zijn gemaakt conform de Regeling Havenontvangstvoorzieningen.

Beleidsmatige ontwikkelingen

De International Maritime Organization heeft in oktober 2008 ingestemd met een uniform meldformulier voor scheepsafvalstoffen en een nieuw standaard afgifte formulier. Nederland heeft de afgelopen jaren op Euro-

pees en mondiaal niveau actief bijgedragen aan de ontwikkeling van een uniform meldformulier. Indien ingevoerd kan de kapitein van een schip met dit formulier in elke zeehaven op eenzelfde wijze melding doen van scheepsafval en ladingresiduen en de afgifte hiervan. De Europese Commissie zal deze nieuwe formulieren meenemen bij de herzieningsvoorstellen van de Richtlijn Havenontvangstvoorzieningen (2000/59/EG) in 2010.

Met betrekking tot de evaluatie van toezicht en handhaving verwijs ik u naar de brief van minister Cramer, die u hierover op 8 oktober 2008 mede namens minister Hirsch Ballin en mij heeft geïnformeerd.

Daarnaast blijf ik mij inzetten voor een eenduidig internationaal begrippenkader en daarbij voor een betere aansluiting van de Richtlijn Havenontvangstvoorzieningen op de terminologie van het Marpol-verdrag.

De staatssecretaris van Verkeer en Waterstaat,
J. C. Huizinga-Heringa